והתניא (ו)אמביאין כלים מבית האומן כגון כד מבית הכדר וכוס מבית הזגג אבל לא צמר מבית הצבע ולא כלים מבית האומן ואם אין לו מה יאכל נותן לו שכרו ומניחו אצלו ואם אינו מאמינו מניחו בבית הסמוך לו ואם חושש להם שמא יגנבו |א| אב(מפנן לחצר אחרת ואם אינו מאמינו) מביאן בצנעה בתוך ביתו תרצת מביאין מוליכין קשיא דקתני אין מביאין וכל שכן שאין מוליכין אלא מחוורתא כדשניין מעיקרא:

מתני' גמחפין את הקציעות בקש רבי יהודה אומר דאף מעבין המוכרי פירות כסות וכלים מוכרים בצנעה לצורך המועד והציידין והדשושות והגרוסות עושין בצנעה לצורך המועד רבי יוסי אומר הם החמירו על עצמן:

גמ' פליגי בה רבי חייא בר אבא ורבי אסי ותרווייהו משמיה דחזקיה ורבי יוחנן חד אמר מחפין אקלושי מעבין אסמוכי וחד אמר מחפין בין אקלושי בין אסמוכי מעבין עושה אותו כמין כרי תניא נמי הכי מעבין עושה אותו כמין כרי דברי ר' יהודה: מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצנעה וכו': איבעיא להו הן החמירו על עצמן דלא הוו עבדי כלל או דלמא דהוו עבדי בצנעה ת"ש מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצנעה לצורך המועד ר' יוסי אומר תגרי טבריא הן החמירו על עצמן שלא יהו מוכרין כל עיקר זצדי חיות ועופות ודגים צדין בצנעה לצורך המועד רבי יוסי אומר צדי עכו הן החמירו על עצמן שלא יהו צדין כל עיקר דשושי חילקא טרגים וטיסני דוששין בצנעה לצורך המועד ר' יוסי אומר דשושי ציפורי הן החמירו על עצמן שלא יהו דוששין כל עיקר אמר אביי חילקא חדא לתרתי טרגים חדא לתלת טיסני חדא לארבעה כי אתא רב דימי אמר כונתא מיתיבי חחילקא טרגים וטיסני טמאין בכל מקום בשלמא למ"ד חדא לתרתי לתלת ולארבעה משום הכי טמאין בכל מקום דאתכשור אלא למ"ד כונתא אמאי טמאין בכל מקום הא לא איתכשור כגון דמיקלפן דאי לאו דשרא להו במיא לא הוה מיקלפא ואמאי קרי ליה חילקא דשקל חלקיהו מיתיבי טהנודר מן הדגן אסור אף בפול המצרי יבש ומותר בלח ומותר באורז בחילקא וטרגים וטיסני בשלמא למ"ד חדא לתרתי חדא לתלת וחדא לארבעה שפיר דנפקו להו מתורת דגן אלא למ"ד כונתא דגן מעליא הוא קשיא רב הונא ישרא להו להנהו כרופייתא למיזל לזבוני כי אורחייהו בשוקא איתיביה רב כהנא כ(ג)חנות פתוחה לסטיו פותח ונועל כדרכו פתוחה לרה"ר פותח אחת ונועל אחת לוערב יום טוב האחרון של חג מוציא ומעטר את שוקי העיר בפירות בשביל כבוד י"ט האחרון מפני כבוד י"ט האחרון אין שלא מפני כבוד י"ט לא לא קשיא מהא בפירי הא בתבלין:

הדרן עלך מי שהפך

ואלו נמגלחין במועד הבא ממדינת הים ומבית השביה והיוצא מבית האסורין והמנודה שהתירו לו חכמים וכן מי שנשאל לחכם והותר סוהנזיר והמצורע (א) מטומאתו לטהרתו עואלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים ומבית השביה והיוצא מבית האסורין ומנודה

וספינה. סיועה: כד וכוס לצורך המועד הן אבל צמר וכלים אין לצורך המועד: **ואם אין לו.** לאומן מה יאכל נותן לו שכרו: **מפנן לחצר אחרת ואם אינו מאמינו.** בחצר אחרת: **מביאן לתוך ביתו.** אלמא כשאינו מאמינו מביאן: **מוליכין קשיא.** דקתני מתני' (ו)דפעמים מוליכין ומתני' דהכא קתני אין מביאין כל שכן דאין מוליכין וליכא לתרץ באין מאמינו דמוליכין מאי מאמינו שייך: **כדשניין מעיקרא.** כאן בארבעה עשר כאן בחולו של מועד: **מתני' מחפין.** מכסין: **הדשושות.** שדשין וכותשין חיטין לדייסא: **והגרוסות.** שטוחנין פולין לגריסין: **בצנעה.** שמא יאמרו זה לוקח שלא לצורך המועד: **גמ' אקלושי.** שמכסהו בענפים מרוחקין זה מזה דלא הוי כסוי גמור: **אסמוכי.** הענפים סומך זה לזה דהוי כסוי גמור: **כמין כרי.** מכנסין אותן ביחד כדי שיהו נוחין לכסות: **החמירו על עצמם דלא עבדי כלל.** ולחומרא: **או דלמא.** החמירו על עצמן לעשות בצנעה מדעתן ואם רוצין לעשות בפרהסיא עושין ולקולא: **דשושי.** דשי תבואה. איכא דאמרי דשושי המשברין תבואה חדא לשנים ושורין במים כו': **כונתא.** כוסמת שלותתין אותן היינו חילקא: **טמאים בכל מקום.** מקבלין טומאה בין בכפרים בין בכרכים דקיימא לן (פסחים דף מ.) סולת של בני כרכים מקבלת טומאה שהוכשרה במים ובני כפרים אין מקפידין אסולת נקיה ללתות במים וסולת שלהן טהור שלא הוכשר מעולם אבל חילקא טמאין בכל מקום אפילו בכפרים דאי אפשר להם בלא לתיתה משום הכי טמאין דהא מיתכשר דשרי להו במיא: **לעולם הוי כונתא.** ומיקלפן דשרי להו במיא דשרי קליפה: **דשקיל חלקייהו.** כלומר כשנוטל הקליפה והוי חלק: **כרופייתא.** מוכרי בשמים: **חנות פתוח לסטיו פותח ונועל כדרכו.** הואיל ואינו פתוח לרה"ר כשאר חנויות: **פותח דלת אחד ונועל דלת אחד.** אבל כדרכו לא אינו מוכר כדרכו: **הא בפירי.** שיש לחשוד שקונה לצורך (ב) ימות השנה: **בתבלין.** מוכר כדרכו כגון כרוב וכרשינין(ה) הכל יודעין דלצורך המועד הן וליכא חשדא שאין ראוין להתקיים הלכך אפי' בפרהסיא מותר:

הדרן עלך מי שהפך

ואלו מגלחין במועד הבא ממדינת הים כו'. במועד לפי שהיה אנוס שלא היה יכול לגלח קודם: **ומי שנשאל לחכם.** שנדר שלא לגלח ושאל לחכם במועד: **מטומאתו לטהרתו.** נזיר טמא כשעלה מטומאתו ושוב אינו משמר נזרו ומגלח וכן מצורע שעלה מטומאתו מגלח ברגל לפי שלא היה להם פנאי לגלח קודם הרגל:

גמ'

בשביל כבוד יום טוב האחרון. אבל מרישא (ג) דחנות פתוחה לרשות הרבים פותח אחת ונועל אחת ורב הונא מתיר באורחייהו בשוקא לא פריך דיש לאוקמיה בי"ט ולא בחול המועד והכי פריך מסיפא דמיירי בחול המועד דהא ערב י"ט האחרון חול המועד: **בתבלין.** פי' בקונט' כרוב וכרשינין והקשה בתוס' רבי פרץ דכרוב וקפלוט אינן חשובין תבלין דהא אמרינן (חולין דף י.) דתבלין לטעמא עבידי ואפילו באלף לא בטיל ולפת וקפלוט אינו צריך לשער כי אם בששים כדאיתא פרק גיד הנשה (שם דף צז:) (ד) ותבלין כך נידוכין כדרכן בפ"ק דביצה (דף יד.) א"כ אינו כרוב ובערוך פירש מיני בשמים:

הדרך עלך מי שהפך

ואלו מגלחין במועד. משום דתנא באידך פירקין דברים שעושין לצורך המועד כמו מוכרי פירות דנעשים כדין קתני נמי ואלו נעשים שלא כדין לצורך המועד: **והיוצא** מבית האסורים. שאינו יכול לגלח קודם המועד שאין מניחין לו לגלח ואפילו מניחין לו אינו ערב לאדם לגלח בבית האסורין: [כ"ה בירושלמי] ומנודה

עין משפט נר מצוה

מג א מיי' פ"ח מהל' י"ט הל' טו טוש"ע א"ח סי' תקלד סעיף ג:
מד ב ג מיי' פ"ח שם הלכה יד טוש"ע שם סי' תקלג סעיף ד:
מה ד מיי' שם פ"ו הלכה כג טוש"ע שם סימן תקלט סעיף יא:
מו ה ו מיי' שם הלכה ט טוש"ע שם סי' תקלג סעיף ה:
מז ז מיי' פט"ו מהל' טומאת אוכלין הל' א:
מח ח מיי' פ"ו מהל' י"ט הל' כג טוש"ע א"ח סי' תקלט סעיף י:
מט ט י כ מיי' שם טוש"ע שם סעיף יא:
א ל מיי' שם הלכה יח יט טוש"ע שם סי' תקלא סעיף ד:
ב מ מיי' שם סמג לאוין עה טוש"ע שם סי' תקלד סעיף א:

◆

מוסף רש"י

והתניא. כמותה (פסחים נה.). **כגון כד מבית הכדר וכוס מבית הזגג.** שצריכין למועד. זגג, עושה כלי זכוכית (שם). **אבל לא צמר.** שאין צורך המועד (שם). **ואם אינו מאמינו וכו'.** אלמא שאני לן בין מאמינו לשאין מאמינו (שם). **תרצת מביאין.** דמתני' ואין מביאין דמועד קטן תרוייהו בחולו של מועד ומתני' דהכא (בפסחים) בשלא מאמינו, אבל מוליכין קשיא. דקתני מתניתין מוליכין והתם מאי אין מאמינו איכא, ובהכא קתני אין מביאין וכ"ש דאין מוליכין (שם).

הדרן עלך מי שהפך

◆

רבינו חננאל

[מתני'] מחפין את הקציעות בקש, ר' יהודה אומר אף מעבין. סוגיא דשמעתא מחפין בעצים של קש דקים בין בעצים של קש עבים. פירוש קלושי, דקים. סומכי, עבים. מעבין עושין אותן כמין כרי, כלומר כמו גדיש. ירושלמי ר' יהודה אומר יאבד דבר מועט ואל יאבד דבר מרובה, ר' יוסי אומר אל יאבד דבר כל עיקר. כהנא אמר אית מילין דקשין הן (החמירו) מנגעים ואהלות. מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצינעא לצורך המועד, ר' יוסי אומר הן החמירו על עצמן. אוקמינא הן החמירו על עצמן שלא יעשו כל עיקר. דתניא מוכרי כסות וכלים מוכרים בצינעא לצורך המועד, ר' יוסי [אומר] תגרי טבריא הן החמירו על עצמן שלא יהו עושין כל עיקר. וכן צדי עכו החמירו על עצמן שלא יהו צדין כל עיקר. חילקא חטה אחת נחלקת לשתים, (גרגין) [טרגים] חדא לתלת, טיסני חדא לארבע. כי אתא רב דימי אמר האי חילקא כיתנא הוא. איני והתניא חילקא טרגים וטיסני טמאים, אי אמרת חטה דישושה לשתים שלש וארבע, וכמו הסולת, היינו

מסורת הש"ס

א) [פסחים נה:] ע"ש עכ"ג, ב) [כ"י ליתא בפסחים ע' בב"י סי' תקלד דבספרים שלנו הגרסא ואם חושש להם שמא יגנבו מביאן בצנעה בתוך ביתו], ג) מכשירין פ"ו מ"ב, ד) [נדרים נה: תוספתא שם פ"ד], ה) [תוספ' פ"ב], ו) [לקמן יד:], ז) צ"ל דפסחים, ח) כמ"ה: וכרשין,

◆

הגהות הב"ח

(א) מתני' והמצורע העולה מטומאתו: (ב) רש"י ד"ה הא בפירי שקונה לצורך שאר ימות השנה: (ג) תוס' ד"ה בשביל כו' אבל מרישא דתני דחנות פתוחה כו' ערב י"ט האחרון חוה"מ הוא: (ד) ד"ה בתבלין כו' כדאיתא פ' גיד הנשה ותנן נמי דתבלין נידוכין כדרכן בפ"ק:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' (מפנן לחצר אחרת ואם אינו מאמינו) תא"מ (וכן ליתא בדפו"י):

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' מפנן לחצר אחרת ואם אינו מאמינו. זה נמחק וע"כ בפסחים נה ע"ב כל זה אינו ויעו"ש בתוס' ד"ה ואם מתירא וכו' ובמהרש"א שם:

◆

רבינו חננאל (המשך)

דאיתכשור ומקבלי טומאה. אלא כונתא, אמאי טמאה והא לא הוכשרה. ופרקינן כגון דמיגלפה והיא כונתא. פי' כוסמת, דאי לאו דשרא בהו מיא לא הוה מישלם. כלומר מתקלפת הקליפה שלהן. ת"ש הנודר מן הדגן, אסור אף בפול המצרי יבש ומותר בלח, ומותר באורז חלקא טרגים וטיסני. בשלמא למאן דאמר דיששי היינו דנפקי להו מתורת דגן, אלא למאן דאמר כונתא דגן גמור הוא, כדכתיב והחטה והכוסמת. ועלתה בתיובתא לרב דימי. רב יהודה שרא להנהו קריפתא למיזל ולמיזבני בשוקא כי אורחייהו. אוקימנא בתבלי, והא דתניא חנות הפתוחה לסטיו פותח ונועל כדרכו כו'. אוקימנא בפירות. ירושלמי צדי חיה ועופות ודגים צדין כדרכה [בחכה] ובמכמורות, ולא ממעטין בשמחת הרגל. [ר' א]מי מיקל להון, שממעטין בשמחת הרגל.

הדרן עלך
[פרק מי שהפך]

ואילו מגלחין במועד, הבא ממדינת הים ומבית השביה והיוצא מבית האסורין כו'.